

БЕЛАРУСКІ УНІВЕРСІТЭТ

ОРГАН ПАРТКОМА, РЭКТАРАТА, МЯСЦОМА, КАМІТЭТА КАМСАМОЛА І ПРАФКОМА
БЕЛАРУСКАГА ОРДЭНА ПРАЦОУНАГА ЧЫРВОНАГА СЦЯГА ДЗЯРЖАУНАГА УНІВЕРСІТЭТА ІМЯ У. І. ЛЕНІНА

1981
23

КРАСАВІКА
ЧАЦВЕР
№ 16 (1316)

Выходзіць раз
у тыдзень.

Цана 2 кап.

24 КРАСАВІКА — МІЖНАРОДНЫ ДЗЕНЬ САЛІДАРНАСЦІ МОЛАДЗІ

Студэнтам з Конга Мумбеці ЖУЛЬЕНУ і Віктору ІТУА дапамагаюць паспяхова вучыцца савецкія сябры, сярод якіх чацвёртакурснік журфака Уладзімір ШЫК. Фота В. ШАЧАКА.

ДНІ НАВУКІ

ПРЫСВЕЧАНАЯ ленінскім дням XXXVIII студэнцкая навуковая канферэнцыя прайшла ўжо на 9 з 11 факультэтаў універсітэта. Да свята студэнцкай навукі падрыхтавана больш за 2.500 дакладаў; запрошаны госці з Маскоўскага, Казанскага, Кіеўскага, Львоўскага, Петра-заводскага і іншых універсітэтаў краіны.

Цікава і своеасабліва прайшла ў гэтым годзе канферэнцыя на фізічным факультэце. Лепшыя з дакладаў, вынесеныя на заключнае пленарнае пасяджэнне, былі змешчаны на стэндах, дзе з імі мелі магчымасць бліжэй азнаёміцца ўсе зацікаўленыя.

190 дакладаў было заслухана на навуковай канферэнцыі студэнтаў-радыёфізікаў. Прынята рашэнне: 54 з іх вылучыць на агульнаўніверсітэцкі конкурс.

На канферэнцыю хімфака ў гэтым годзе прадстаўлена на 21 працэнт больш навуковых работ, чым у мінулым годзе.

А. НІКІЦЕНКА,
намеснік старшыні
савета на НДРС.

ГАНАРОВАЙ ГРАМАТАЙ

Маскоўскага РК КПБ і выканама народных дэпутатаў ўзнагароджана на раённым злёце дружыннікаў добраахвотная народная дружина універсітэта. Актыўным студэнтам-дружыннікам уручаны Ганаровыя граматы Маскоўскага райкома камсамола.

В. ЯЦУКНА,
начальнік штаба
ДНД універсітэта.

КАМІСІЯ ПРАФКОМА

У саборніцтве на лепшы ленінскі пакой інтэрната пераможцам прызнала механіка-матэматычны факультэт. Па-мастацку, з густам аформлены ленінскія пакоі на факультэце прыкладнай матэматыкі, гістарычным, географічным, філалагічным, журналістыкі. На апошнім месцы — фізфак.

Б. САЧАНКА,
член камісіі прафкома.

ЧАРГОВЫ ДЗЕНЬ

Прапагандыста сабраў кіраўнікоў тэарэтычных і метадалагічных семінараў школ асноў марксізму-ленінізму і пачатковых палітшкол розных падраздзяленняў універсітэта. З інфармацыяй аб падзеях у Польшчы выступіў дацэнт кафедры палітэканоміі гуманітарных факультэтаў В. А. Аляшкевіч. Кансультацыю па тэме «КПСС — авангард савецкага народа» правёў дацэнт Валгаградскага політэхнічнага інстытута, слухач ІПК А. М. Карамелеў. Аб ходзе вывучэння матэрыялаў XXVI з'езда КПСС у сістэме палітасветы БДУ расказалі старшыня метадычнага савета А. М. Русакова і член парткома І. Ф. Раманоўскі.

А. ЦВЯХ.

ПЕРАД СТУДЭНТАМІ

II курса факультэта журналістыкі з лекцыяй «Мовазнаўства ў яго гісторыі і развіцці» выступіў намеснік дырэктара інстытута мовазнаўства імя Я. Коласа, член-карэспандэнт АН БССР, доктар філалагічных навук, прафесар А. І. Жураўскі. Студэнты змаглі ўбачыць фотакопіі рукапісных грамаў XIII—XIV стагоддзяў і выданняў Ф. Скарыны.

В. ГУЛІС,
студэнтка журфака.

ЛАЎРЭАТАМІ

пятага інтэрнацыянальнага фестывалю студэнцкай песні, які нядаўна прайшоў у Маскве, сталі студэнты БДУ, салісты Алег Ацман і Алена Булыга. Дыпламам фестывалю ўзнагароджаны квартэт гістарычнага факультэта. За выкананне «Марсельезы» на французскай мове спецыяльны прыз атрымаў студэнт філфака У. Васіленка.

Э. АНІСЕНКА,
мастацкі кіраўнік
студэнцкага клуба.

● ПАЗЫЎНЫЯ ТРЭЦЯГА ПРАЦОУНАГА

АДРАСЫ ЎДАРНЫХ СПРАЎ

У РАЗГАРЫ падрыхтоўка да трэцяга працоўнага семестра 1981 года. Сёлета рукамі студэнтаў-радыёфізікаў на трасе БАМа будуць пабудаваны два новыя раз'езды. СБА «Мінчане» механіка-матэматычнага факультэта добраўпарадкуе новы квартал Нерунгры. У Якуцію ўпершыню выязджае атрад дзяўчат з механіка-матэматычнага факультэта. Яны дапамогуць увесці ў строй інтэрнаты для гідрабудульнікоў.

На тэрыторыі Карэліі будуць працаваць дзесяць універсітэц-

кіх атрадаў у чатырох раёнах — Лоухскім, Кемскім, Калевальскім і Беламорскім. Студэнты будуць будаваць аб'екты прамысловага і грамадзянскага прызначэння, такія, як радыёрэлейная і прыёмная станцыя ў п. Калевала, цэх лесапілення ў п. Пявозера, жылыя дамы ў г. Чупе, п. Лоухі і іншых. У шэрагу арганізацый СБА БДУ імя У. І. Леніна працуюць ужо не першы год. Так, напрыклад, на Беламорскай базе дзяржлову студэнты факультэта радыёфізікі і электронікі будуць працаваць трэці год; трэці год вы-

язджае атрад фізічнага факультэта для работы на будаўніцтве Кастамушкага горна-ўзбагачальнага камбіната — ударнай камсамольскай будоўлі.

Упершыню паявіцца на карце працоўнага семестра Стаўраполле. 350 студэнтаў выедуць на летнія работы ў Ізабильненскі раён. Яны будуць працаваць на палях саўгаса «Цішчанскі», вопытнай гаспадаркі «Ізабильненская», а таксама на кансервавым заводзе «Каўказ». Характар работ, якія ім належыць выканаць, — збор пло-

вай і гародніннай прадукцыі, выпуск гароднінных і мясных кансерваў, разнастайных салаў, кампотаў, сокаў. Для перадавікоў вытворчасці намечаны экскурсійныя паездкі па мясцінах Паўночнага Каўказа, у Пяцігорск, Мінеральныя Воды, Дамбай.

Дзесяць СБА будуць працаваць на Пскоўшчыне. Яны плануецца асвоіць 480 тысяч рублёў капіталаўкладанняў.

Матэрыял падрыхтавалі камандзіры занальных штабоў СБА А. НІКІЦЕНКА, В. ПРОКАШАВА, А. ШЫБУТ, П. ГАРАНІН.

Пленарнае пасяджэнне студэнцкай навуковай канферэнцыі факультэта журналістыкі.

Фота В. ШАЧАКА.

ЮНАКІ І ДЗЯЎЧАТЫ! НАСТОЙЛІВА АВАЛОДВАЙЦЕ ВЕДАМІ, КУЛЬТУРАЙ,
ПРАФЕСІЯНАЛЬНЫМ МАЙСТЭРСТВАМ!

(З Заклікаў ЦК КПСС да 1 Мая 1981 года).

ВЫСТУПАЮЧЫ на XXVI з'езде КПСС, таварыш Л. І. Брэжнеў сказаў: «Умовы, у якіх народная гаспадарка будзе развівацца ў 80-я гады, робяць яшчэ больш неабходным паскарэнне навукова-тэхнічнага прагрэсу. У вялікім значэнні навука пераконваць нікога не прыходзіцца. Партыя камуністаў зыходзіць з таго, што будаўніцтва новага грамадства без навукі проста немагчыма». Гэтыя словы ў поўнай меры адносяцца і да нас, супрацоўнікаў і студэнтаў механіка-матэматычнага факультэта, бо іменна на послыхах матэматычных навук грунтуецца важнейшая дасягненні навукова-тэхнічнага прагрэсу.

Асноўны наш уклад у агульную справу — падрыхтоўка спецыялістаў высокай кваліфікацыі, умелае выхаванне чалавека новага, камуністычнага грамадства. Вырасціць гэтую задачу нялёгка, таму што ў сучасных умовах аб'ём неабходных для чалавека ведаў рэзка ўзрастае. І тут перша-

раднае значэнне набывае не простае засваенне пэўнай сумы фактаў, а ўменне самастойна папоўніць свае веды, арыентавацца ў імклівым патоку навуковай і палітычнай інфармацыі, разумна планавать свой час. Іменна на гэта павінны быць накіраваны ўсе нашы намаганні.

Добрай асновай для руху наперад стала для нас 10-я пяцігодка. Асабліва плённым быў яе завяршальны год — факультэт у асноўным выканаў сацыялістычныя абавязальствы, на якіх нова ўзровень узнялася работа грамадскіх арганізацый. Як сведчанне гэтага — першае месца па выніках грамадскай работы ў 1980 годзе. Больш увагі на выпрацоўку ў студэнтаў імкнення да самастойнай творчай працы сталі ўдзяляць выкладчыкі факультэта. Лекцыі і практычныя заняткі яны праводзяць так, каб студэнты былі не толькі ўважлівымі слухачамі, але і актыўнымі ўдзель-

нікамі. У лекцыях раскрываецца лабараторыя творчага мыслення, указваюцца напрамкі самастойнай работы, якая падмацоўваецца практычным рашэннем задач і становіцца важнейшым момантам у працэсе навучання.

Усямернае павышэнне эфектыўнасці выкарыстання навуковага патэнцыялу вышэйшых навучальных устаноў для вывядзення практычных задач, як гэта запісана ў Асноўных напрамках эканамічнага і сацыяльнага развіцця краіны, — наша канчатковая мэта. На механіка-матэматычным факультэце працуе 8 дактароў і 46 кандыдатаў навук. Яны вядуць даследаванні ў галіне алгебры і геаметрыі, дыферэнцыяльных і інтэгральных ураўненняў, тэорыі лікаў і функцыянальнага аналізу, лічбавых метадаў і некаторых раздзелаў механікі. У мінулым годзе імі апублікавана 76 і здадзена ў друк 80 артыкулаў.

З мэтай актывізацыі навукова-даследчай работы студэнтаў, аспіран-

таў і маладых супрацоўнікаў факультэта арганізавана чытанне 27 новых спецкурсаў. Для правядзення спецыялізацый студэнтаў з улікам спецыфікі іх будучай работы праграмы многіх спецкурсаў узгадняюцца з вядучымі спецыялістамі прадпрыемстваў і навуковых устаноў. Для чытання спецкурсаў запрошаны буйныя вучоныя АН БССР і спецыялісты іншых арганізацый. Гэта дазваляе дабівацца ўстанавлення цеснай сувязі паміж вучэбным працэсам і навуковымі даследаваннямі, у большых маштабах прыцягваць студэнтаў да навукова-даследчай работы, больш пачынаюць курсавыя і дыпломныя праекты, што з'яўляецца першым выпрабаваннем сіл у навуковай творчасці. Вынікі гэтай работы відавочныя: на рэспубліканскім агляд прадстаўлена студэнцкіх работ амаль у два разы больш, чым у мінулым годзе.

Асабліва ўвагу партыйнае бюро і дэканат у сваёй рабоце сталі ўдзяляць пытанню падрых-

тоўкі кадраў. Няма сумнення, што далейшае развіццё факультэта, яго навуковы патэнцыял, узровень падрыхтоўкі спецыялістаў — матэматыкаў вызначаюцца саставам выкладчыкаў і навуковых работнікаў. Мы разумеем, што ў цяперашні час недастаткова (48 працэнтаў) выкладчыкаў з вучонымі ступенямі. Аднак аналіз становішча з падрыхтоўкай спецыялістаў вышэйшай кваліфікацыі паказвае, што ў адзінаццатай пяцігодцы можа быць абаронена не менш 3 доктарскіх дысертацый.

Рашаючы задачы прафесійнай падрыхтоўкі будучых спецыялістаў, мы павінны пастаянна паяляшаць камуністычнае выхаванне студэнтаў. У пастанове XXVI з'езда партыі звернута вялікая ўвага на комплексны падыход да выхавання маладога пакалення, гэта значыць на зліццё ўсіх трох яго бакоў: ідэйна-палітычнага, працоўнага і маральнага. Многа зроблена на факультэце ў гэтым кірунку. На якасна

новы ўзровень паднялася ГПП, палепшылася работа камітэта камсамола, прафсаюзнага бюро. Аднак рана гаварыць, што пытанне выхавання ў нас поўнасцю вырашана. Вялікая колькасць студэнтаў атрымлівае незадавальняючыя адзнакі, мала студэнтаў займаюцца на выдатна, здараюцца парушэнні грамадскай і працоўнай дысцыпліны. Новая пяцігодка ставіць перад калектывам механіка-матэматычнага факультэта павышаныя патрабаванні. Працаваць самааддана, больш і лепш — справа кожнага дня.

М. САМУСІК,
секратар партбюро
механіка-матэматычнага факультэта.

«Натхняюся

БАРЫ

З КАМУНІСТАЎ ПРЫКЛАД

бліскучымі адказамі»

УПЕРШЫНЮ ўбачыла Валерыя Міхайлавіча з групай студэнтаў факультэта прыкладной матэматыкі. Сяміна закончыўся, але, відаць, званок перапыніў размову, чымсьці хваляваюшую рабят — яны не спяшаліся разыходзіцца, захоплена спрачаліся, задавалі пытанні. Гэты маленькі эпізод — канкрэтная характарыстыка маладога выкладчыка.

А потым на кафедры гісторыі КПСС прыродазнаўчых факультэтаў, дзе працуе Валерыя Міхайлавіч Мацаль, імкнуцца высветліць для сябе, як прыходзіць да чалавека прызвание, я слухала нетаропкі расказ былога выпускніка нашага ўніверсітэта:

— Прайшло ўжо больш 10 год, як я адчыніў дзверы БДУ, маючы за плячыма невялікі працоўны стаж. Паступіць на гістарычны факультэт з першай спробы не здолеў і, шчыра кажучы, не шкадую аб гэтым...

Ён расказвае, як працаваў мулярам у родным пасёлку, не падазраючы нават, што гэта майстэрства спатрэбіцца ў студэнцкія гады, у будаўніцтве. Як, не губляючы часу, скончыў курсы шафёраў. Як вечарамі, калі ва ўсім наваколлі ў вокнах запальваліся агні і пасля напружанага дня цягнула адпачыць, — садзіўся за падручнікі...

Нарэшце ўступныя экзамены здадзены паспяхова, конкурсны бар'ер пераадолены.

— Валерыя Міхайлавіч, якой грамадскай работай вы займаліся ў студэнцкія гады?

— Быў камсоргам групы, членам камсамольскага бюро курса. Грамадскай дзейнасцю захапляўся заўсёды. Гэта не дазваляла ні ў чым адставіцца, расшырала кола зносін з людзьмі і нават стымулявала павышэнне свайго інтэлектуальнага ўзроўню.

Студэнцкая будоўля для будучага выкладчыка таксама этап станавлення. У 1979 годзе ён — камісар будтрада ў Томскай вобласці. Летам 1978-га працаваў у інтэрнацыянальным

СБА. А яшчэ праз два гады, у 1980-м, Валерыя Міхайлавіч — галоўны інжынер Клецкага заалягічнага штаба будаўнічых атрадаў. Гартавалі арганізатарскія якасці. Іменна тут, у СБА, прыйшла перакананасць, што нельга ні арганізаваць эфектыўна працоўны працэс, ні правесці з найбольшай аддачай вечар адпачынку без пастаяннай пільнай, але не надакучливай увагі да сваіх сяброў, да людзей увогуле.

З такім багажом вопыту ў дадатак да атрыманых ведаў ён прыйшоў да абароны дыплама. Размеркаванне — на кафедру гісторыі КПСС прыродазнаўчых факультэтаў. І вось ужо некалькі год Валерыя Міхайлавіч для студэнтаў-фізікаў, географікаў, матэматыкаў — старшы сябар, выкладчык і арбітр у дыскусіях на семінарскіх занятках.

— Што ён патрабуе ад студэнтаў? Зацікаўленасці? Увагі? Вядома. Але больш за ўсё яго радуе выдатныя веды.

— Я па-сапраўднаму натхняюся, калі чую ад сваіх выхаванцаў бліскучы адказ, асабліва калі заўважаю, што яны імкнуцца развіваць асабістыя думкі і могуць зрабіць свае ўласныя вывады. Толькі тады разумееш, што змож творча і даходліва данесці матэрыял да кожнага.

Вучэбнымі заняткамі не заканчваецца працоўны дзень маладога выкладчыка. Ён — член партыйнага бюро ФПМ, адказны за ідэйна-выхаваўчую работу ў інтэрнаце. А гэта, згадзіцеся, немалая нагрузка. І трэба свой час так размеркаваць, каб выкраіць яшчэ гадзінку-другую на работу над кандыдацкай дысертацыяй. Яе тэма — «Дзейнасць Кампартыі Беларусі па павелічэнні вытворчасці зерня ў рэспубліцы». Цяжкасці ў навуковых даследаваннях не супыняюць Валерыя Міхайлавіча, бо галоўным у жыцці ён лічыць настойлівую працу і імкненне выдатна рабіць сваю справу.

І. БАРДЗІЯН.

Выстаўка, прысвечаная 111-й гадавіне з дня нараджэння Уладзіміра Ільіча Леніна, падрыхтавана супрацоўнікамі ўніверсітэцкай бібліятэкі. У дзевяці раздзелах прадстаўлены творы вялікага правадыра, літаратурная Ленініяна, успаміны сучаснікаў, навуковыя работы. Звыш 500 выданняў на рускай, беларускай, англійскай, французскай, нямецкай, польскай і іншых мовах глыбока асвятляюць жыццё і дзейнасць Леніна. Як зазначыў аспірант кафедры марксісцка-ленінскай філасофіі Аляксандр БОБР (на здымку), выстаўка значна дапаможа яму падрыхтаваць рэферат «Ленінская тэорыя адлюстравання і сучаснасць».

НА ЗДЫМКУ: чытальная зала гуманітарных факультэтаў. Штодзённа яе наведваюць каля 300 студэнтаў.

В. ШАЧАК.
Фота аўтара.

У ДАПАМОГУ СТУДЭНТАМ

НА ФАКУЛЬТЭЦЕ ЖУРНАЛІСТЫКІ разгортваецца работа па стварэнню новага кабінета грамадска-палітычнай практыкі (ГПП). Гэта адказнае даручэнне ўскладзена на студэнтаў першага курса.

— Чаму даручана першакурснікам? — пералытаў Сяргей Багдановіч, сакратар камітэта камсамола факультэта. — Мы палічылі, што шэфства над кабінетам ГПП тых, каму прыйдзеца карыстацца ім на працягу пяці гадоў, з'явіцца лепшым выпрабаваннем сіл і творчых здольнасцей. І першыя тыдні паказалі, што бюро камітэта камсамола не памылілася ў сваім выбары. Група па афармленню не шкадуе свайго асабістага часу, застаецца пасля заняткаў, збірае кнігі, брашуры. Асабліва добра працуюць Вера Басалай і Ганна Блінец.

Што знойдзе студэнт у кабінете ГПП? Чым ён будзе яму карысны?

Пасля заканчэння XXVI з'езда КПСС паявілася неабходнасць абнавіць змест стэндаў, унесці шмат чаго новага. У кабінете ГПП ёсць поўныя тэксты Справаздачнага даклада ЦК КПСС, з якім выступіў Л. І. Брэжнеў, Асноўных напрамкаў развіцця СССР на 1981—1985 гады і на перыяд да 1990 года, іншых прамоў дэлегатаў з'езда.

Кожны студэнт зможа тут пазнаёміцца з новай літаратурай па грамадска-палітычнай практыцы, са спецыяльнымі кнігамі, якія прысвечаны метадыцы аратарскага майстэрства, з артыкуламі і нарысамі, якія закранаюць тэму ідэйна-палітычнага выхавання моладзі.

У кабінете ГПП можна будзе атрымаць дапамогу пры складанні асабістага комплекснага плана, тут будучы праходзіць пасяджэнні атэстацыйнай камісіі.

М. ДАНИЛОВІЧ,
студэнт журфака.

ЗАСЛУЖЫЛІ ДАВЕР

ШЭФСКАЯ работа заўсёды лічылася састаўной часткай грамадскай дзейнасці студэнтаў. Раней у кожнай групе філалагічнага факультэта ствараліся свае шэфскія атрады, за якімі былі замацаваны асобныя школы. Пры такой арганізацыі было шмат раз'яднанаці і бескантрольнасці. У гэтым навучальным годзе камітэт камсамола прапанаваў новую форму шэфства над школамі — педатрад. На нашым курсе ў яго састаў увайшло па 4—5 студэнтаў ад кожнай групы. Нягледзячы на першыя арганізацыйныя цяжкасці, педатрад змог у хуткім часе наладзіць работу ў Хатлянскай сярэдняй школе Уздзенскага раёна Мінскай вобласці.

Першым мерапрыемствам, якое мы дапамаглі рыхтаваць падшэфнай школе, быў навагодні баль. Члены педатрада развучылі з вучнямі навагод-

нія песні, падабралі вершы, падарылі ёлечныя цацкі, падрыхтавалі са старшакласнікамі конкурсныя танцы да маскарэада. З апошняй задачай выдатна справіліся Тамара Сямко і Таццяна Нікулёнкава.

Наш педатрад не абмяжоўваецца правядзеннем адзінкавых мерапрыемстваў, гутарак, палітінфармацый. Мы вырашылі стварыць пастаянна дзейнічаючыя клубы або гурткі. Для школьнікаў малодшых класаў арганізаваны клуб «Чамучкі», які вядзе Ганна Буткевіч. Да паступлення ва ўніверсітэт яна працавала ваджатай у школе, таму добра ведае сваю справу.

На рахунку нашага педатрада шмат розных спраў. Аформлены і перададзены школьнікам альбом аб сталіцы Беларусі — горадзе Мінску. У сакавіку студэнты прынялі ўдзел у палітычным конкурсе пісьмаў «Майму равесніку ў 2000-ы»,

які праводзіўся шэфскім сектарам філфака сярод усіх педатрадаў. Зараз мы збіраем мастацкую літаратуру ў падарунак школьнай бібліятэцы. Наша агітбрыгада парадавала юных глядачоў цікавай агітацыйнай праграмай.

Да канца навучальнага года не так ужо і далёка. Але ў нас намечана яшчэ шмат шэфскіх спраў. Гутаркі аб сучасных беларускіх кампазітарах, аб новых камсамольскіх будоўлях, конкурс вершаў, абмеркаванне рамана Г. Мядынскага «Сумленне», правядзенне КВЗ — вось далёка не ўсё тое, што прадстаіць выканаць педатраду. Нашай дапамогі чакаюць у школе, разам з настаўнікамі мы ўзельнічаем у выхаванні школьнікаў, на нас спадзяюцца, нам давяраюць.

Т. БУРКУН,
камандзір педатрада,
студэнтка II курса філфака.

Арганізавана прайшоў ва ўніверсітэце суботнік. НА ЗДЫМКУ: студэнты 1-га курса геафака Ірына ЛЕБЕДЗЕВА, Ала ГАЛАВАЧЫК, Марына ШУХНО на ўборцы геаграфічнага факультэта. Фота В. ШАЧКА.

● СВЯТА КАМПАРТЫ

Каб шчаслівай была Арас

У ГЭТЫ КРАСАВІЦКІ ДЗЕНЬ сямігадовую Арас — дзяўчынку з Ірака — мама апранула ў асляпляльна белую сукенку, на якой былі нашыты лічбы з чырвонай стужкі — 47.

У актавай зале галоўнага корпуса ўсім прысутным прымацоўвалі на грудзях значок-эмблему з такой жа чырвонай стужкай: Іракская камуністычная партыя, 1934—1981.

Гэта быў вечар, які арганізавалі іракскія камуністы-студэнты, што вучацца ў Мінску.

Яны называюць сябе членамі партыі Фахіда — па падпольнаму імені яе заснавальніка, былога першага сакратара ЦК, які загінуў ад рук катаў іракскага каралеўскага ўрада ў 1949 годзе.

47-гадовая гісторыя ІКП — гісторыя барацьбы і змагання ў самых складаных умовах рэпрэсій, арыштаў, масавых пакаранняў. Пасля дэмакратычнай рэвалюцыі 1958 года, утварэн-

ня Іракскай рэспублікі і па наш час кампартыя ўсяго некалькі гадоў змагла працаваць у больш-менш спрыяльных, легальных і паўлегальных умовах. У краіне не раз адбываліся рэакцыйныя перавароты, быў выдадзены нават «закон № 13», які дазваляў кожнаму распраўляцца з камуністамі: «бачыш камуніста — забі яго». Партыя стала арганізатарам і ўдзельнікам Нацыянальнага партызанскага прагрэсіўнага фронту, які вёў антырэакцыйную барацьбу і дасягнуў пераходаў у 1973—77 гадах. Але ў 1977 годзе дэмакратычныя ўмовы ў краіне былі зноў скасаваны. Цяпер кампартыя Ірака працягвае сваю барацьбу ў падполлі. Як сказаў у сваім дакладзе на вечары Бакі Эльжызаі, студэнт медыцынскага інстытута, камуністы змагаюцца і паміраюць, камунізм застаецца і перамагае.

— Мы і наша партыя жы-

вём і працуем у розных умовах, у розных краінах, але нас звязваюць непарыўныя ніці, і дэвіз нашай дзейнасці — дэвіз нашай партыі: «Свабодная радзіма, шчаслівы народ», — так лічаць іракскія студэнты.

Сёння з універсітэцкай сцэны яны спяваюць «Інтэрнацыянал» на роднай мове. Прыгледзьцеся: гэта Першынг, якая яшчэ школьніцай дапамагала ў рабоце свайму бацьку, выконвала розныя партыйныя даручэнні; Сабах, які ваяваў у атрадах курдскіх партызан, Мухамед, Інцишаль, Абас, якія працавалі ў газеце кампартыі «Тарык-Эльшааб» («Шлях народа»).

Яны і іх таварышы вучацца, праводзяць суботнікі, каб перавесці заробленыя сродкі ў фонд партыі, збіраюць подпісы пад патрабаваннем вызвалення з турмы іракскіх камуністаў, распаўсюджваюць заяву іракскай кампартыі аб неаб-

ходнасці спыніць вайну з суседнім Іранам, выступаюць з лекцыямі і палітінфармацыямі, выпускаюць газеты.

Гледачы шчыра аплэдзіравалі на вечары нацыянальным іракскім танцам, песням аб радзіме і барацьбе, поўным гумару і високага артыстычнага таленту сцэнкам-мініяцюрам на тэмы студэнцкага жыцця.

І таму так цёпла віталі іракцаў, заяўляючы аб сваёй салідарнасці, прадстаўнікі мінскіх вышэйшых навучальных устаноў, палесцінскага, ліванскага, нямецкага студэнцкіх зямляцтваў у Мінску, савецкія піянеры.

Сцэну ўпрыгожваў сімвалічны плакат: кветка прабівае цагляную сцяну, якая дала расколіны.

7 гадоў дзяўчыны Арас з Ірака, якая жыве цяпер разам з бацькам — аспірантам БДУ у Мінску. 47 гадоў змагаецца кампартыя Ірака за шчасце народа, за шчасце такіх, як яна, дзяцей. І Арас павінна і будзе жыць у сваёй роднай шчаслівай і свабоднай краіне.

А. ЦІХАНОВІЧ,
студэнтка журфака.

ЛЕТАПІС БДУ

(Пачатак у №№ 4, 6, 7, 8, 10, 11, 12, 13, 14, 15).

1959 год
Верасень

Выйшаў у свет першы нумар вучэбнай газеты «Журналіст», падрыхтаваны студэнтамі V курса журфака пад кіраўніцтвам дацэнта М. С. Зярніцкага.

Снежань

Стварэнне пры камітэце камсамола клуба дружбы і міжнародных сувязей з моладдзю замежных краін.

1960 год

1 верасня

Ва ўніверсітэцкай камсамольскай арганізацыі 3050 камсамольцаў.

Кастрычнік

Першы ўніверсітэцкі злёт турыстаў і альпіністаў. Стварэнне гісторыка-археалагічнага музея на гістаку. Пачатак выкарыстання ўніверсальных ЭВМ у навучальным працэсе і пры правядзенні навуковых даследаванняў.

1961 год

Люты

Калегія Міністэрства культуры БССР пастанавіла: за поспехі ў развіцці харавога мастацтва прысвоіць званне «Народная харавая капэла» харавому калектыву БДУ імя У. І. Леніна.

21 сакавіка

Завярджэнне Саветам Міністраў СССР «Палажэння аб вышэйшых навучальных установах», адпаведна якому ўдкладзена структура, арганізацыя вучэбнай, навукова-даследчай работы, уведзена выбарнасць дэкану факультэтаў.

1 чэрвеня

Завярджэнне Палажэння аб Усесаюзным конкурсе на лепшую навуковую работу студэнтаў ВНУ СССР, у адпаведнасці з якім конкурс праводзіцца штогод.

13 чэрвеня

Пастанова ЦК КПСС і Савета Міністраў СССР «Аб мерах па паляпшэнню падрыхтоўкі навуковых і навукова-педагагічных кадраў».

Верасень

Адкрыты падрыхтоўчы факультэт для замежных грамадзян. Навучанне пачалі 62 прадстаўнікі Рэспублікі Куба.

Кастрычнік

Закончана будаўніцтва галоўнага корпуса. Гэта другі па аб'ёму (112 тысяч кубічных метраў) будынак сталіцы. Ён ўступае толькі Дому ўрада.

1962 год
18 кастрычніка

Выкладчыкі і аспіранты матэматычнага факультэта правялі сумесна з рэдакцыяй газеты «Знамя юности» першую Рэспубліканскую вочна-завочную алімпіяду школьнікаў.

(Працяг будзе).

ШЛЯХІ ДА ПРЫЗНАННЯ

З мінулага...

Арыстоцель быў выключаны з інстытута, па прычыне чаго папаў у армію Аляксандра Македонскага. Гэта не перашкодна яму стаць мысліцелем. Піфагор, рыхтуючы шпаргалкі да экзаменаў і робячы іх трохвугольнай формы, выявіў, што $C^2 = A^2 + B^2$.

Спартак, арганізуючы гладыятарскія баі на перапынках, яшчэ тады зразумеў, што фізкультура павінна быць і на 4-м курсе.

Эдысон, каб не псаваць зрок у час сесіі, сканструяваў лямпачку.

Геракліт часта «плаваў» на экзаменах: стаўшы філосафам, ён аб'явіў, што ўсё пайшло ад вады (субстанцыя).

Цыялкоўскі на экзаменах фантазіраваў аб лятаючых талерах. Дзякуючы захапляючым расказам паспяхова скончыў інстытут.

ДУМКІ

Перавага плоскіх думак у тым, што іх больш укладваецца ў галаву.

Правіла было настолькі добрым, што яго зрабілі выключэннем.

Думайце... Не думайце...

А ЦІ ВЕДАЕЦЕ ВЫ, ШТО...

экзаменацыйны білет — гэта не тое ж самае, што білет «Спорта-лато»!
зараз за кожную паспяхова здадзеную сесію будучы даваць трынаццатую стыпендыю!

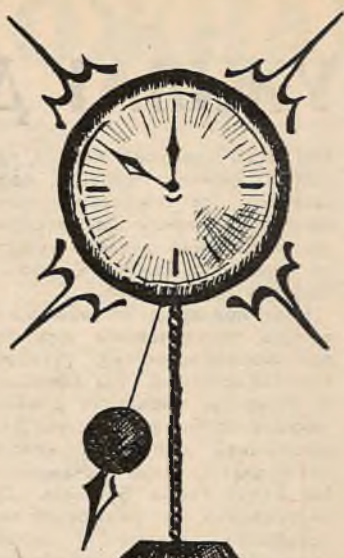
Студэнцкае бюро рацыяналізацыі і вынаходніцтваў ЛІФТа прапануе:

АМАТАРАМ ГУМАРУ

Лірычна-Іранічны Факультэт аб'яўляе конкурс на лепшую гумарэску, малюнак, верш, байку, пародыю і г. д. Лепшыя з дасланых работ будучы адрозна змешчаны на чарговых старонках ЛІФТа пад рубрыкай «Наш конкурс», а аўтары-пераможцы будучы ўзнагароджаны каштоўнымі сувенірамі, грашовымі прэміямі.

ЛІФТ з вялікай нецярыплівацю чакае вашых допісаў, паважаныя чытачы!

ЛІФТ

Сёння Лірычна-Іранічны Факультэт з вялікай радасцю і задавальненнем прымае ў сябе ў гумарыстычнай ліфцёрскай доўгачаканых сяброў: фізічны, хімічны, механіка-матэматычны і факультэт прыкладнай матэматыкі. Тым больш, што зусім нядаўна на ўсіх іх адбыліся вельмі адказныя і сур'ёзныя дні факультэтаў.

Змест курса

1-ы курс

Змест курса

2-і курс

Змест курса

3-і курс

Змест курса

4-ы курс

Змест курса

5-ы курс

ПАМЯТКА

ВЫКЛАДЧЫКАМ

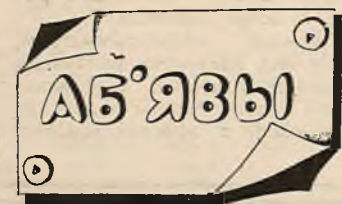
Не стаўце двойку студэнту, якому далёка ехаць дадому. Могуць быць дрэнныя вынікі.

Калі студэнт нічога не ведае — не перажывайце, у гэтым не толькі ваша віна.

Апошні экзамен павінен быць апошнім.

Будзьце пільнымі! І студэнт можа разбудзіць у сабе зверга.

Студэнту, які не канспектуе лекцыі, дазвольце на іх не хадзіць, каб не зманьваць іншых.

Пераводжу стрэлкі карманых, нарочных і настольных гадзіннікаў на летні час. Звяртацца па тэлефоне.

ДА ўВАГІ СПАРТЫУНЫХ СУДДЗЯЮ!

Пры параўнанні вынікаў будучага спартыўнага лета з рэкордамі Алімпіяды-80 да апошніх трэба дадаць 60 мінут.

ГЭТА ДАТЫЧЫЦЦА ўсіх!

Красавіцкую стыпендыю будучага года выдаваць на гадзіну раней.

На падрыхтоўку да сесіі адведзена на адну гадзіну менш.

Лягушка — надувной матрац
Пудель — спортсмен-гиревик
Супермен — повар
Барбос — заведующий баром
Веселье — гребная регата

УВАГА: ПРАБЛЕМА!

ВЫНІКІ атамнага выбуху на японскай зямлі ў 1945 годзе даюць аб сабе ведаць да гэтага часу. Захворванні ракам, лейкозамі, парушэннямі кіслароднага абмену — сумная спадчына не толькі сведкаў выбуху, але і іх дзяцей. Прычына пакутаў вядомая — утварэнне ў арганізме ў выніку дзеяння радыёактыўнасці асабліва актыўных біялагічных рэчываў — канцэрагенаў, парушаных малекул з разарванымі хімічнымі сувязямі — свабодных радыкалаў.

Фізікі, хімікі і біёлагі добра ведаюць, што на разарваных сувязях гэтых небяспечных малекул знаходзяцца так званыя няспараныя электроны. У гэтым і заключаецца прычына іх надзвычай высокай хімічнай і біялагічнай здольнасці далучацца да нармальнага (здоровых) клетак арганізма і пры гэтым не толькі выводзіць іх са строю, але (што больш небяспечна) відавочна іх забіваючы. У выніку клеткі набываюць здольнасць памнажацца бескантрольна. А гэта — рак! Як ні нечакана, аднак у момант курэння ўзнікае сітуацыя, аналагічная атамнаму мікравыбуху. Таксама, як і пры ра-

дыяцыі, пры гарэнні тытуню ўтвараецца вялікая колькасць радыкалаў, паглынаемых з дымам. Розніца толькі ў тым, што радыяцыя выклікае ў арганізме, а курэнне — гэта працэс увядзення радыкалаў унутр арганізма з дымам...

Фізікам і хімікам таксама вядома, што эфектыўным сродкам рэгістрацыі асабліва актыўных хімічных рэчываў з'яўляецца радыёспектрметр электроннага парамаганітнага рэзанансу (ЭПР).

На кафедры фізікі паўправаднікоў ёсць такі спектрометр. І маладым супрацоўнікам было даручана выканаць невялікі эксперымент па аналізу зместу радыкалаў у прадуктах курэння.

ЭПР-спектраскапія невялікай колькасці попелу цыгарэты «Арбіта» паказала, што спектр яго складаецца з шырокай інтэнсіўнай лініі, якая звязана з вялікай колькасцю тытунёвага вугалю, на якую дакладна накладваецца характэрная лінія свабодных радыкалаў. Адсюль вывад першы: пры гарэнні ты-

НОВАЕ ДАСЛЕДАВАННЕ КАФЕДРЫ ФІЗІКІ ПАўПРАВАНІКОУ

туню ўтвараецца вялікая колькасць радыкалаў. Гэта паказана на малюнку ў выглядзе спектральнай крывой 1а [16 — павялічаны ў 10 разоў частак спектра 1а, які паказвае складаную хімічную структуру радыкалаў. Іх у дыме цыгарэты больш чым 2000 відаў].

Такая ж лінія вольных радыкалаў, толькі значна большай інтэнсіўнасці, была знойдзена і ад невялікага кавалачка ваты, якая была працягнута праз муштук курільшчыка. Пасля прачыстка муштук вата, прапітаная цягучай смалой, якая скандэнсавалася дзякуючы асяданню прадуктаў тытунёвага дыму, становілася чорнай. Вывад другі: у тытунёвым дыме ёсць вялікая колькасць свабодных радыкалаў.

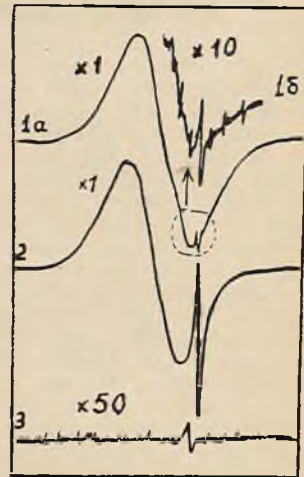
Усім зразумела, што на муштук асядае звычайна толькі нязначная частка прадуктаў дыму, ільвіная ж частка іх асядае ў лёгкіх... Такім чынам, асабліва актыўныя канцэрагенныя (ракаўтвараючыя) рэчывы бесперашкодна пранікаюць у арганізм! А фільтр? Лічыцца, што яго назначэнне — паглы-

наць з дыму шкодныя рэчывы. Бо пасля выкуранай цыгарэты ён набывае карычневы колер. Аднак спектр ЭПР фільтра (усяго цалкам) складаецца з адзінай лініі вельмі малой інтэнсіўнасці (крывая 3). Вывад трэці: фільтр цыгарэты не перашкода для свабодных радыкалаў.

Такім чынам, сцверджана, па сутнасці, ужо вядомае. Аднак гэта пацвярджае шкоднасць дыму цыгарэты атрымана ў адным эксперыменце на прыкладзе, якая з'яўляецца для спецыялістаў у галіне прыродазнаўчых навук сродкам дасягнення абсалютнай ісціны аб знаходжанні надзвычай небяспечных для здароўя свабодных радыкалаў. Супрацоўнікі кафедры фізікі паўправаднікоў звяртаюцца да сваіх калег-фізікаў, хімікаў і біёлагаў з заклікам падтрымаць і развіць эксперыменты, каб яшчэ раз з поўнай навуковай аб'ектыўнасцю паказаць на прыкладзе вядомых марак цыгарэт «Прыма», «Космас», «Арбіта», якую шкоду сабе і навакольным на-

носяць курільшчыкі. Бо маленькая бомба, якую яны рыхтуюць для сябе, закурваючы цыгарэту, паражае не толькі таго, хто курыць, але і тых, хто побач, і тых, хто яшчэ будзе.

Э. АДОЦІ,
Л. ВАНЮШКІНА,
В. ТАУСТЫХ.

**БЕЛАРУСКІ
УНІВЕРСІТЭТ**

Ордэна Працоўнага Чырвонага Сцяга друкарня выдавецтва ЦК КПБ.

23 красавіка 1981 г.

Зак. 711.

АТ 02208

220080 МІНСК-80, УНІВЕРСІТЭЦКІ ГАРАДОК, ГЕАГРАФІЧНЫ КОРПУС, п. 14.
ТЭЛЕФОН 20-68-27.

Рэдактар

В. П. ВАРАБ'ЁУ